

KONFERENCE „ACID RAIN 2005“

Ve dnech 12.–17. června proběhne v Praze velká mezinárodní konference „Acid Rain 2005“ pod záštitou Ministerstva životního prostředí České republiky, Českého hydrometeorologického institutu, Centra životního prostředí Univerzity Karlovy a Českého geologického průzkumu.

Tato konference, s hlavním tématem Efekty kyselých sloučenin na životní prostředí, je v pořadí sedmou konferencí zabývající se dopady znečištění atmosféry a acidifikace ekosystémů na životní prostředí, jež jsou v pětiletých intervalech pořádány od roku 1975.

Od počátku 70. let minulého století do současnosti byl učiněn významný pokrok při ochraně zemské atmosféry, a to prostřednictvím značně se snižujícího počtu zejména sirných emisí uvolňovaných do atmosféry v Evropě a Severní Americe. V oblasti ochrany zemské atmosféry došlo též k rozvinutí chápání vývoje a rozsahu atmosférického znečištění za pomoci pozorování a zkoumání historických archiválií. Z tohoto důvodu jsou dnes stoupající měrou objasňovány dopady kyselých dešťů na pozemské a vodní systémy.

Stále zbývá mnoho nevyřešených problémů. Obnova povrchových vod a zejména lesů a lesních půd neprobíhá tak, jak bylo očekáváno, z důvodu nevy-

jasněných dopadů klimatických změn, nekyselého znečištění a stálého uvolňování nitrogenních emisí. Jiné světadíly, zejména Asie, zaznamenávají neustále rostoucí úroveň průmyslových emisí, jež může v blízké budoucnosti zásadním způsobem ovlivnit kvalitu půd a říčních toků.

Konference Kyselý déšť znamená přechod od problematiky kyselých dešťů, zkoumanou izolovaně od ostatních, k chápání této problematiky jako integrální součásti výzkumu klimatických změn, ochrany krajiny, biodiverzity a zdraví člověka.

Na základě usnesení výkonného výboru konference bude umožněn na jednotlivé přednášky vstup zdarma pro studenty českých vysokých škol za těchto podmínek:

- jedná se o řádného studenta bakalářského nebo magisterského studia;
- studenti nemají jakékoliv další nároky – jídlo, exkurze, konferenční materiály;
- studenti se neregistrují jako řádní účastníci konference, nýbrž pouze přímo na místě v sekretariátu konference, nárok na studentskou registraci prokazují indexem či jiným prokazatelným způsobem.

Za výkonný výbor konference Ing. Jiří Dlouhý

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ OSLAVILO 105. VÝROČÍ VZNIKU

Vysoké učení technické v Brně (VUT) oslavilo v listopadu 2004 105. výročí své existence. Česká vysoká škola technická, jejímž přímým pokračovatelem VUT je, byla v Brně založena již v roce 1899. V rámci oslav svého vzniku si nejstarší česká vysoká škola na Moravě v loňském roce připomenula také

150 let od založení česko-německého technického učiliště v Brně, k jehož odkazu se VUT hlásí, a 15 let od revoluce v listopadu 1989, která způsobila pád totalitního režimu a vytvořila předpoklady pro další rozvoj VUT v Brně. Letopočty 1849, 1899 a 1989 tak tvoří rámec vlastní existence Vysokého učení technic-

kého v Brně a jsou těmi nejvýznamnějšími milníky v jeho historii.

Oslav tří historických výročí VUT v Brně se 7. a 8. listopadu 2004 zúčastnila řada významných osobností české i zahraniční akademické obce a veřejného života. Vědecká rada VUT v Brně udělila na svém slavnostním zasedání v historické aule Fakulty stavební ve Veverčí ulici čestnou hodnost doctor honoris causa významným světovým vědcům a pedagogům – prof. Ing. Lubomíru Lapčíkovi, DrSc. (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně), prof. Ing. arch. Miroslavu Masákovi (Ateliér Masák, Úvaly u Prahy), prof. DI Dr. techn. DDr. h. c. Peteru Herbertu Osannovi (Technische Universität Wien), Bohuslavu Woody Vašulkovi (Zentrum für Kunst und Medientechnologie) a Ing. Robertu Víchovi, DrSc. (Ústav radiotechniky a elektroniky AV ČR).

V rámci oslav bylo na zasedání Akademického senátu 8. listopadu uděleno také sedm Zlatých medailí VUT v Brně, kterými jsou tradičně oceňovány osobnosti, které se významně zasloužily o vzdělání, vědu a univerzitu. Zlaté medaile byly uděleny prof. Ing. Jiřímu Brandštetrovi, DrSc., prof. Ing. Ctíradu Kratochvílovi, DrSc., prof. Ing. Jiřímu Kratochvílovi, DrSc., doc. Zdeňce Rábové, CSc., prof. DI Dr. Peteru Skalickemu (rektor Technische Universität Wien), prof. Ing. Jiřímu Svačinovi, CSc., a prof. Dr. Clausu Weyrichovi (Senior Vice President Siemens). Ceny rektora VUT v Brně prof. RNDr. Ing. Jana Vrbky, DrSc., obdrželi doc. Ing. Miroslav Kasal, CSc. (za významné inženýrské dílo), doc. RNDr. Alexandr Meduna, CSc. (za významnou knižní publikaci), prof. RNDr. Jaroslav Cihlář, CSc. (za výsledky ve vědecké a výzkumné činnosti) a Ing. Miroslav Vořechovský (za výsledky v doktorském studiu). Ocenění rektora za zásluhy o obnovení akademických práv a svobod obdrželo sedm bývalých studentů, kteří před 15 lety stáli v čele studentské revoluce na Vysokém učení technickém v Brně. Rektor Jan Vrbka se jim rozhodl tímto způsobem vyjádřit uznání za jejich tehdejší odvahu a postoje ve zlomových chvílích naší společnosti.

Součástí oslav byla i vernisáž výstavy ke 105. výročí vzniku VUT v Brně ve společenském sále Fakulty stavební. Autorům expozice se podařilo ukázat nejen bohatou historii Vysokého učení technického v Brně, ale také jeho současnost a budoucí směry rozvoje všech jeho osmi fakult.

Z historie VUT v Brně

Rakouský císař a uherský král František Josef I. podepsal dekret o založení České vysoké školy technické v Brně 19. září 1899. V Brně v té době již jedna technická vysoká škola existovala. Vyvinula se z česko-německého technického učiliště založeného v roce 1849, ale původní dvojjazyčnost tohoto vzdělávacího ústavu se postupně vytrácela a škola nakonec získala čistě německý charakter. Česká společnost na Moravě, jejíž národní uvědomění a hospodářská moc na konci 19. století značně zesílily, se s takovou situací nechtěla smířit. Jedním z projevů vlasteneckých snah o emancipaci se proto stalo úsilí o založení vlastní české univerzity na Moravě, což však kategoricky odmítali němečtí nacionalisté. O českou univerzitu na Moravě se proto strhl prudký politický boj, často přerůstající v pouliční bitvy, při nichž tekla i krev. Vláda Františka Antonína hraběte Thuna předložila nakonec císaři v roce 1899 ke schválení kompromisní návrh na zřízení české vysoké školy technické, tedy nikoliv univerzity, jak čeští vlastenci na Moravě požadovali. František Josef I. dekret o založení České vysoké školy technické v Brně podepsal a česká Morava tak získala svou první vysokou školu.

Současně s podpisem dekretu o založení jmenoval panovník první čtyři profesory školy v čele s rektorem dr. Karlem Zahradníkem. Od podzimu 1907 se začala stavět nová budova; její slavnostní otevření proběhlo 25. června 1911. Novostavba na dnešní Veverčí ulici je po své rekonstrukci i dnes chloubou VUT v Brně. Od 1. března 1911 se škola nazývala „C. k. česká vysoká škola technická Františka Josefa v Brně“ a pod tímto označením působila až do roku 1918. V předvečer první světové války její posluchači mohli studovat stavební inženýrství, strojní inženýrství, elektroinženýrství, kulturní inženýrství (vodní stavby, meliorace) a chemické inženýrství.

Pro existenci České vysoké školy technické (od roku 1937 „Česká vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše“) bylo 20 let první Československé republiky dobou velkého rozkvětu. Období rozvoje vystřídala údobí kritická, kdy byla ohrožena samotná existence školy. Poprvé to bylo za německé okupace, kdy byly české vysoké školy uzavřeny. Druhé kritické období přišlo s nástupem komunistického režimu. Orientace sovětského bloku na válečné střetnutí se Západem vedla k prudké militarizaci. Vedení KSČ

Z P R Á V Y

přijalo 4. července 1951 usnesení o založení Vojenské technické akademie a rozhodlo, aby pro její činnost bylo využito kapacit vysoké školy technické v Brně. Česká technika v Brně se tak ocitla na samém pokraji zkázy. Ze zbytků Vysoké školy technické Dr. Edvarda Beneše v Brně se podařilo nakonec uchovat pouze Vysokou školu stavitelství s fakultami inženýrského stavitelství a architektury a pozemního stavitelství. Až politické uvolnění po Stalinově smrti umožnilo obnovení vysoké školy technické v Brně pod novým názvem – Vysoké učení technické v Brně (VUT). Jeho základem se stala právě Vysoká škola stavitelství.

Konec totalitního systému v letech 1989 a 1990 poskytl VUT v Brně možnosti k zásadní proměně v moderní vzdělávací instituci, která snese srovnání s nejvyspělejšími školami stejného typu ve světě. Vedle Fakulty stavební, Fakulty strojního inženýrství, Fakul-

ty elektrotechnické a Fakulty architektury, které měly dlouhou tradici, vznikly v rámci VUT v Brně i fakulty nové. Na podzim 1992 Fakulta chemická a Fakulta podnikatelská a o rok později Fakulta výtvarných umění. Roku 1993 byla Fakulta elektrotechnická reorganizována na Fakultu elektrotechniky a informatiky a v průběhu roku 2001 se transformovala ve Fakultu elektrotechniky a komunikačních technologií. K 1. lednu 2002 se zformovala zcela nová Fakulta informačních technologií. Vysoké učení technické v Brně má dnes osm fakult, které ke studiu nabízejí širokou škálu technických disciplín, ale také související obory přírodovědné, ekonomické a umělecké. Z hlediska studijního profilu je tak zřejmě technickou univerzitou s nejširším zaměřením v celé České republice. Nabídka studijních programů na VUT je velmi široká; v roce 2003 bylo na ní akreditováno 48 studijních programů se 136 studijními obory a studovalo na ní 17 561 studentů.

- im -

ZE ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY V PLZNI

V listopadu roku 2004 se v Kapitulní síni Strakonického hradu uskutečnila slavnostní imatrikulace studentů 1. ročníku Fakulty strojní Západočeské univerzity (ZČU) v Plzni.

V listopadu 2003 byla podepsána smlouva o zřízení odloučeného pracoviště Fakulty strojní Západočeské univerzity v Plzni v prostorách Vyšší odborné školy (VOŠ) a Střední průmyslové školy (SPŠ) ve Strakonících. Úkolem odloučeného pracoviště je výuka 36 studentů prvního ročníku, kteří se přihlásili ke studiu bakalářského studijního programu Strojní inženýrství. Studenti, kteří splní podmínky stanovené platným Společným studijním a zkušebním řádem ZČU pro postup do vyššího ročníku, budou pokračovat ve studiu na základním pracovišti Fakulty strojní ZČU v Plzni. Výuka na odloučeném pracovišti byla zaháje-

na 20. září 2004, kdy začal akademický rok 2004/2005 ZČU a bude odpovídat výuce na základním pracovišti v Plzni podle blokového rozvrhu. Nákladná laboratorní cvičení budou v některých předmětech organizována rovněž blokově v laboratořích v Plzni.

Cílem zmíněné výuky je připravit podmínky pro podchycení a uspokojení zvýšené společenské poptávky po kvalitním strojařském vzdělání v Jihočeském kraji, urychlení adaptace studentů kraje na nároky vysokoškolského studia a přiblížení místa studia co nejbližší trvalému bydlišti studentů i pracovištím jejich potenciálních zaměstnavatelů. Možnost studia je nabízena nejen absolventům VOŠ a SPŠ ve Strakonících, ale i všem zájemcům z Jihočeského kraje. Město Strakonice i Jihočeský kraj tuto iniciativu vřele podporují.

- js -